

1899.

NIU TIRENI.

MAORI E NOHO WHENUA KORE ANA I TE WAI
POUNAMU

(RIPOATA MO RUNGA MO TE WHAKARITENGA WHENUA MO RATOU).

He mea tuku ki nga Whare e rua o te Paramete i runga i te whakahau a te Kawana.

E PA,—

Tari o nga Whenua me nga Kai-ruri, Ponēke, 16 Hune, 1899.

E whakahonore atu ana maua i a maua e tuku atu nei hoki i tenei ripoata (ara te ripoata tuatoru) mo runga mo te whakataunga whenua ki nga Maori e noho whenua kore ana i Te Wai-pounamu.

He iti noa iho nga mea i oti i muri mai o te tukunga atu o tera ripoata (i te 30 o Hune, 1898), notemea i te raruraru maua ki a maua mahi ake ano, a kaore maua i watea kia hui tahi maua i tenei tau, engari ano no te marama kua hori ake nei.

Kua tukuna mai nga ripoata a nga Kai-ruri, whakaatu mai i nga whenua e tika ana hei whakataunga iho mo nga Maori kaore ano nei kia whiwhi whenua. I te mea kua ata whakaa-rohia aua wahi, kua tonoa atu ki te Kawanatanga kia wehea ko enei whenua hei pera, ara :—

Rakiura ...	...	...	...	...	...	...	7,600 eka.
Wairaurahiri ...	...	...	...	...	...	...	50,000 eka.

Kua whakaae te Kawanatanga ki tenei kupu atu a maua.

Ko te whenua i Rakiura he whenua ahua pai ano, a e rite tahi ana hoki tona ahua ki te whenua o roto o te poraka e piri tahi atu ana, ara, te poraka whenua i Lord's River, kua oti nei te whakataua. Ko te whenua i Wairaurahiri kei te taha ki te Hauauru o Te Waiau Poraka, kua oti nei te whakataua, tekau ma rua, tekau ma rima ranei maero te matara atu i Te Waiau Poraka, a e aro atu ana taua Wairaurahiri Poraka ki te moana o Foveaux Strait. I runga i nga korero kua tukuna mai ki a maua, he whenua ahua pai ano, e tupuria ana e te ngaherehere. Tera pea e kitea a muri ake nei he tino pukepuke rawa etahi wahi e kore e pai hei kainga whakanohonohonga tangata, engari me wehe atu aua wahi ki waho e ka ruritia te whenua.

Kua oti te ruri o Te Waiau Poraka, a kua watea kia nohoia e nga tangata. Ko nga tangata e tika ana kia whakawhiwhia ki te whenua i Rakiura me Wairaurahiri e tae ana pea ki te 1,828 tangata (ara e uru ana ki tenei tataua nga kereme o Marlborough me era atu kereme katoa e mohiotia ana inaianei).

Heoi ra,

Na maua, na

S. PERCY SMITH.

A. MACKAY.

Ki te Honore te Minita mo nga Whenua, Ponēke.

Approximate Cost of Paper.—Preparation, not given ; printing (500 copies), 13s 6d.

By Authority : JOHN MACKAY, Government Printer, Wellington.—1899.

Price 3d.]